

מספר לא-אחת עד כמה הוא ואמו מתרגשים מהעובדה שהוא אכן יושב פיסית ליד יבין הפופולארי והמוכר. זה אינו מפריע לו להתייחס אל יבין הני ערץ ברזמנית כאל עצצוע. הוא נשמע אומר לא פעם שאינו יודע מי יהיה מנהל-הטלוויזיה הבא ויבין מסיים את הקרנציה בדצמבר, אבל בינתיים הוא יכול להשתמש ביבין כרצונו, משום שיבין שואף לקרנציה נוספת. מכרזו ומי שעובדים איתו מספרים שהוא אדם שחשוב לו מה כותבים עליו ואיך נראות תמונותיו בעיתון. מדי פעם הוא נהג לשלוח

מקל. וכמו שצץ, כך הוא לא ירד, ולא עברו שבועות רבים ומקל התיישב לו על כיסא המנכ"ל בחיך של "ובא לציון גואל". ומאז ועד היום — כמעט חצי שנה — מהווה המנכ"ל בפרט ורשות-השדירור בכלל נושא עיתונאי ממדרגה ראשונה. מעל ומעבר לכל פרופרציות, אומרים אחדים. איש לא ידע עד אז מה כושר הניהול שלו, מה יכולתו המיקצועית לרכז גוף תיקשורתי כליכך גדול, ממלכתי ומרכזי. במערך חשבו, לתומם, שתקופת-היבנים — בין הליכתו של פורת לבין כניסתו של

החוז, לתפקיד היועץ המדיני לראש הממשלה. קשה לומר שמקל היה האדם הקרוב ביותר לראש-הממשלה, כאשר עבד במשרדו. תפי קידו בלישכה היה, סיפר אחד מהעובדים שם, לעבור על המיברקים המגיעים ללישכה ול"העבירים מטומנים במרפק, לפי עניינם, למג" כ"ל המישרד או לראש-הממשלה. לעיתים היה נכנס ללישכות שונות במישרדו של שמיר ואז היה כותב פרוטוקול לשיבה. הוא היה בין הבודדים ששמיר הירשה לעצמו לנוזף בהם בפומבי. כך נזכר מישור

ך רך ארוכה עשה אריה מקל מאז שנולד ב-1946 כבית-המועצות ועד שהתיישב על כיסא מנכ"ל רשות-השדירור בירושלים. ררך ארוכה, אבל לא ארוכה מספיק. מקל רואה בתפקיד הנוכחי שלו כרשות השדירור רק שלב במסלול-קידום מרשים שהוא צופה לעצמו. לא אחת, בפורומים שונים, אמר כי הוא רואה את עצמו כמועמד לתפקיד שגריר יש-ראל בווינגטון וגם ווינגטון לא תיהיה תהי חנה האחרונה. מקל מאמין שבעתיד יוכל לש-מש בתפקיד שר-ההסברה בממשלת ליכוד. האמת היא שתפקיד שר לא נראה לו בל-ת-רסכי גם עכשיו. כשחזר לפני שבועות אחדים מביקור בהונגריה — שנערך בעת ההכרה על כינון יחסים דיפלומטיים בין שתי המדינות — סיפר ששם, בהונגריה, מנכ"ל רשות-השדירור הממלכתית הוא גם שר בממ-שלה. ואו הוסיף — ספק בצחוק ואולי הרבה רצינות — שאין סיבה שגם פה לא יהיה כך. לפי הקוריקולום ויטה שלו (יש רק באנ-גלית), התחיל מקל את הקאריירה הרדיופ-נית שלו כבר בגיל 19. במשך 20 שנה שירת בתפקידים מיקצועיים שונים בקול-ישראל ובנר-צה"ל. היה כתב צבאי, כתב מדיני, ראש מערכת נר-צה"ל בירושלים, עורך "ומקדש" בונ. עורך יומני החדשות של קול-ישראל. שליח קול-ישראל ונר-צה"ל בניר-יורק. במהלך שנות ה-70, נאמר ברף תולדות חייו, שימש כנציג מחלקת-הנוער של הסוכ-נות היהודית בארצות-הברית. ארצות-הבר-ית, באותו המיקרה, יהיה סינסיני — אר-היו. לעיתים היה מעביר דיווחים רדיופוניים לישראל, ואו היה מסיים את השדירור במילים: "כאן אריה מקל, ארצות-הברית". לא סינ-סינסי, לא אוהיו (מקום המקביל בערך ל"אחר-הדמיון" בישראל), אלא "ארצות-הברית". לימים סיים את שליחותו. כדי למנוע מש-ליחים — בעיקר כאלה המכונים בארצות-הברית — להגר לשם ("לרדת" בעגה היש-ראלית), יש הוראה מפורשת המחייבת את כל השליחים לחזור לארץ עם תום שליחותם.

בדיחות הן הצד החזקה שלו

באמת למה לא? לבטח יש למקל 90% מהכישורים להיות שר בישראל.

למה, בעצם, שואל אריה מקל, שמנכ"ל רשות השידור לא יהיה גם שר?

עות סרוסטי

הבה נתחכמה

מקל עשה "הבה נתחכמה". הוא חזר לא-רץ עם מישפתחו ומן קצר מאוד אחריכך שב בניר-יורק והתחיל ללמד באוניברסיטה שם. במקביל ללימודיו שימש, ביחד עם אשתו רות, כעורך השבועון "ישראל שלנו". היוצא-לאור בניר-יורק, שבועון המיועד למהגרים הישראלים שם. בנוסף היה מעביר מדי פעם דיווחים רדיופוניים לקול-ישראל ואחרי תקופה קצרה לנר-צה"ל. כך נולדה הפיסקה: "היה שליח קול-ישראל ונר-צה"ל בניר-יורק". בתולדות חייו לאנשים שהיו איתו באותה התקופה בניר-יורק הוא זכור כאיש בעל החליפות המהודות, שלא הצטיין בתרירותיות, אבל כמי שהיה כתב נוח. בגלל מצוקה כלכלית הוא נהג לעבוד מהבית. הוא העביר, בדרך-כלל, חומר שקיבל והיה מעביר אותו בסדר. אחרי תקופה ארוכה של עבודה בישראל שלנו, שנעשתה, כפי שהוא טרעח תמיד להר-גיש, על-ידי אשתו, הסתכסך עם שמואל שמואלי, בעל העיתון, ועבר לעבוד בעיתון מתחרה. במקביל המשיך לחפש עבודה אחרת. ואז התגלגל לידיו מיכרז שפירסם מישרד-החוז. כשיצחק שמיר נכנס למישרד-החוז, ב-1984, עם כינון ממשלת הרוטציה, החליטו אנשי הליכוד לרענן את שורות עובדי המישר-ד ובאנשיהם. פורסם מיכרז, מקל קפץ עליו והתקבל למישרד כפקיד במחלקת-המחקר. הוא בעצם ניצול ירידה, אמר עליו מישור ממכריו, "לולא המיכרז, יתכן שהיה נשאר בניר-יורק עוד שנים רבות". שנתיים אחריכך עבר יחד עם כל אנשי שמיר למישרד ראש-הממשלה, במיסגרת ה-רוטציה. שם מינה אותו יוסי בן-אהרון, מנ-כ"ל-המישרד ומי שהביא אותו גם למישרד-

לעיתונאיות המסקרות את רשות-השדירור תמונות רישמיות מעורכנות שלו. הוא מצרף לתמונות מיכתב, ובו הוא מבקש מהן וממ-ערכות-העיתונים שלהן להשתמש בתמונות אלה ולא באחרות. כמי שרגיש למה שכותבים עליו, חשוב לו גם להיות בסדר עם כולם. להיות בסדר עם כולם מבחינתו זה גם לומר לכל אחד מה שהוא רוצה לשמוע. כך, כדי למנוע מאיש הרשות תפקיד בכיר, הוא מספר לאנשי המי-ערך שהוא איש שאמונים ולאנשי הליכוד שהוא איש מימד. מאידך, הוא ידוע כמי שאינו מסוגל לשים מחסום לפיו. הוא מרבה לשגר לעובדים מיכ-תבר-נוזיפה למיניהם על עניינים שונים ומשור-נים. בדרך-כלל אין הוא ממש אותם. מקל נכנס לרשות-השדירור בתקופה מאוד רעועה שם. תפקידים בכירים, הן בטלוויזיה, הן ברדיו, אינם מאוישים, מיכרזים רבים עומדים תלויים כאוויר, ממתניים להיפתח. אחד הכולטים שבהם היה תפקיד מנהל חטר בתהחדשות בטלוויזיה. ניסים מישעל, מי שהיה עד לפני חודשים אחרים כתב-הטלוויזיה בווינגטון, הירוע כאיש-מיקצוע מעולה, היה מקובל הן על הלי-כוד, הן על המערך, בעיקר בגלל מעלותיו המיקצועיות ובגלל חוסר האוריינטציה הפר-ליטית שלו. נפתח מיכרז, שאליו ניגשו של-שה אנשי טלוויזיה — מישעל, מנשה רו-ואלישע שפיגלמן. ועדת-המיכרזים, בעידוד של אריה מקל,

מקל — תאפשר לאהרון הראל, איש מיפ-לגת-העבודה, לתפוס קצת יותר יוזמה בר-שות. "זה הרי היה מונח בכיסו", אמר מישור מהמערך, "הוא היה בתפקיד לפני מקל, הוא זה שקיבל אותו, הוא יכול היה להתנות כללים אחרים ולהראות יתר מעורבות". אבל הראל לא הראה יתר-מעורבות, ומקל השתלט זמי הירות רבה על ערוצי-התיקשורת המרכזיים של ישראל. הוא התגלה לעובדי הרשות כצנטרליסט, הנוהג להתקשר באופן ישיר לכתבים ולעור-כים ברדיו ובטלוויזיה. לעיתים זה נעשה כדי לברר מה הם עומדים לשרר. לעיתים הוא מייצע לכתב זה או אחר מה כדאי לו לשאול את המרואייין שאותו הוא עומד לראיין. לעי-תים הוא מצלצל כדי לנוזף בכתב או בעורך על חומר שכבר שודר. ודוגמות יש לרוב.

מימד או גוש אמונים?

במקביל להתנהגות זו, יש לו עדיין מניירות של הילד המעיץ מקרית-מוצקין, שוכה לשבת ליד נשוא הערצתו. בישיבות הראשונות של הוועד המנהל, שבחן השתתף כמנכ"ל, נהג להחליף פיתקות עם חיים יבין, מנהל-הטלוויזיה. הוא עשה זאת — ועדיין ממשיך לעשות זאת — כשעל פניו שפוכה הבעת זחיחות, כאילו אומר: "אני באמת מתכתב עם חיים יבין". הוא גם נשמע

מעובדי הלישכה איך פעם הופיע מקל לבוש במעיל ספורטיבי לנסיעה רישמית של שמיר. שמיר פנה אליו לפני ציבור ואמר לו: "כך מתלבש דיפלומט כך מתלבש נהגממשאית". בתקופת עבודתו בלישכה נהג להחליף מדי כירות לעיתים קרובות, משום שלא הסתדר עם אף אחת מהן. ובא לציון גואל

כך ישב מקל על כיסא היועץ המדיני של ראש-הממשלה, גם אחרי הבחירות האחרונות. עד שהתחילו הבחישות סכיב מי-נויו של מנכ"ל חדש לרשות-השדירור, בחודש מרס השנה. שמות של מועמדים עלו וירדו כמו במישחק יריו של ילדים. מועמדים פוטני ציאלים ולא-פוטנציאליים ערכו בעצמם שדולות בין חבריהכנסת ובעיקר בין השרים השונים. פוליטיקאים היו מחזורים מימין ומשמאל. בין השמות הכולטים באותה התקופה אפי שר היה למצוא את אורי פורת, אז עדיין מנ-כ"ל הרשות, שהליכוד היה מעוניין למנות אותו לקרנציה נוספת, את נחמן שי — אז מפקד נר-צה"ל והיום רוב-רצה"ל, את יוסף בראל — מנהל הטלוויזיה בערבית, שגם ישב על כיסא המנכ"ל לתקופה של שלד-שה שבועות — ועוד רבים וטובים אחרים. בין השמות הרבים צץ, ואיש אינו זוכר מרוע ומי גרם לכך שיצוץ, שמו של אריה